

thinget misbilliger Offentliggjørelsen af den kongelige Haandskrivelse af 2den Januar 1874 og nedlægger Indsigelse imod, at Kongen derved indbrages i Partistridighederne, gaar Thinget over til den næste Sag paa Dagsordenen." Jeg kunde tænke mig, at man fra en vis Side kunde finde denne Dagsorden for indholdsløs, at man fandt, at der stod for Lidt i den. Mine Herrer, jeg tror, at det i dette Dieblik kommer væsentlig an paa ikke at overdrive nogen Ting og ikke at gjøre Andet end det strengt Nødvendige, ikke at røre ved noget andet Punkt i denne Sag end det, som er Livsspørgsmaalet for hele den konstitutionelle Udvikling, nemlig at den kongelige Uansvarlighed forbliver ukraftet, og jeg tror derfor, at vi have gjort Ret, naar vi have filllet Dagsordenen saa begrændset, som vi have gjort det. Jeg henvender mig derfor ikke blot til de Herrer, paa hvis Samstemning jeg tror nogenlunde at kunne gjøre Regning, og som jeg tror deler i det Mindste mange af de Anskuelser, jeg nys har udviklet; men jeg henvender mig til alle Partier uden Forskjel, henvender mig til Enhver, hvem det ligger alvorligt paa Hjerte, at Kongemagten ikke bliver svækket, at man respekterer Kongens absolute moralske Uansvarlighed, og at man ikke drager ham ud af den Ukraftelighed, som Grundloven har hjemlet ham, saa at det konstitutionelle Liv her i Danmark kan vedblive at røre sig frit og ubindret. Derfor venter jeg ogsaa eller haaber i det Mindste, at alle de, som dele denne almindelige konstitutionelle Grundbetragtning med mig og mene, at enhver Befræbelse enten henimod Republik eller henimod Absolutisme vilde i dette Dieblik være sørgelig, og at det, hvorom det gælder, er at værne om det forfatningsmæssige Liv her hjemme, det grundlovmæssige Kongedømme og den grundlovmæssige Frihed, — at Alle de vilde give denne Dagsorden deres Stemme.

Formanden: Der er saaledes af den ærede Ordfører for Forespørgerne paa egne og Medforespørgeres Vegne stillt følgende Paastand: "Idet Folkethinget misbilliger Offentliggjørelsen af den fgl. Haandskrivelse af 2den Januar 1874 og nedlægger Indsigelse imod, at Kongen derved indbrages i Partistriden, gaar Thinget over til Dagsordenen."

Forhandlingen vil nu dreie sig herom.

Boffen: Som den, der under Adresseforhandlingen før Sul paa egne og Meningsfællers Vegne motiverede vor Afstemning over Adressen, skal jeg i Dag tillade mig korteligt at udtale, hvorfor jeg ogsaa i Dag tør tilraade mine Meningsfællere at stemme for det Forslag til en Udtalelse, der nu foreligger for Thinget i Form af en motiveret Dagsorden. Det er paa den ene Side naturligt, at de, som vare Forslagsstillere til og Bærere af Adressen, ogsaa ere Bærere af

det Forslag, der — om jeg saa maa sige — er blevet en nødvendig Følge af Adressen, eller rettere af Svaret paa den; ligesom jeg tror, at det paa den anden Side er naturligt, at de Medlemmer af dette Thing, som den Gang støttede Forslagsstillerne, ogsaa fremdeles maa ønske at støtte dem i det Skridt, de nu foreslaa os at gjøre. Paa mine Meningsfællers Vegne maa jeg udtale, at det forekommer os, at Forholdet nu er væsentligt det samme som Forholdet var til Adressen. Den Adresse, som blev vedtagen af Folkethinget før Sul, indeholdt ikke Alt, hvad vi kunde ønske, den skulde have indeholdt; men den indeholdt paa den anden Side heller ikke Noget, som vi ikke kunde give vor Stemme, og derfor kunde vi stemme for den. Med det Forslag, som nu foreligger, er Tilfældet det samme; det indeholder vel ikke Alt saa fuldt, som jeg i det Mindste kunde ønske, det gjorde med Hensyn til den foreliggende Situation, men paa den anden Side er det ogsaa klart for mig, at det indeholder saadanne Udtalelser, som jeg maa sætte den allerførste Pris paa kunne blive vedtagne heri Thinget og vedtagne under stor Tilslutning, Ting, som ramme Kjernepunktet af Striden i dette Dieblik. Der er imidlertid — for at døde nogle Diebliske herved — Punkter, som i det Mindste jeg, og jeg antager Flere med mig, vilde have sat Pris paa vare bleome gjorte til Gjenstand for Kritik gennem en saadan Udtalelse. Jeg vilde saaledes have ønsket, at Ministeriets hele Forhold og Optraeden i Anledning af Adressen var bleven gjort til Gjenstand for en mere omfattende Kritik, gaende ud fra den Henvendelse fra Ministeriet til Hans Majestæt Kongen, som er offentliggjort sammen med den kongelige Haandskrivelse. Denne Henvendelse giver jo desværre tilstrækkelig Anledning til en saadan Kritik. Den ærede Ordfører for Forespørgerne har allerede berørt et Punkt af den ministerielle Skrivelse til Hans Majestæt Kongen, og jeg er ham taknemmelig, fordi han har nedlagt en bestemt Indsigelse imod den Dmtale af Folkethingets Beslutninger, der har fundet Sted i Ministeriets Skrivelse, idet de betegnes som udgaaede fra et Parti eller fra nogle Flere eller Færre end dette Parti. Det forekommer mig, at man nødvendig maa fordre, at en Beslutning af Folkethinget opfattes som en Handling af Thinget og ikke som en Handling af disse eller hine af Thingets Medlemmer. Viger man bort fra denne parlamentarisk nødvendige Opfattelse, søger man efter min Mening derved at undergrave Agtelsen for en saadan Beslutning af Folkethinget. Naar imidlertid denne Opfattelse i Almindelighed maa gjøres gjældende over for Befolkningen, forekommer det mig, at den i endnu langt højere Grad maa gjøres gjældende, naar en saadan Folkethingsbeslutning gjøres til Gjenstand for Dmtale overfor Hans Majestæt Kongen. Kongen kender kun og maa kun kende Folke-